

לימוד התורה הקדושה מתוך הכרה בקדושתה

"זאת חוקת התורה אשר ציווה ה' לאמר", (במדבר י"ט ב').

יש לדקדק שלכאורה היה ראוי לומר "זאת חוקת הפרה", שהלא החוק אינו אלא פרשת פרה אדומה ולא כל התורה כולה, וא"כ למה נכתב "זאת חוקת התורה". ונראה לפרש שבאמת לא רק פרה אדומה היא חוק, אלא כל דיני התורה הם בגדר חוק אשר טעמו סתום מאיתנו, ואע"פ שרוב דיני התורה יש בהם טעם והגיון שכלי, וכמו שכבר פירשו הרמב"ם (במורה נבוכים) והחינוך ועוד קדמונים בטעמי דיני התורה, מ"מ גם הם לא פירשו שזהו "הטעם" (בה"א הידיעה), אלא רק הטעימו לנו קצה קצהו של עומק דיני התורה על ידי טעם בעלמא מתוך אלפי טעמים שאין לנו השגה בהם, כי דיני התורה עמוקים מאוד, וליוצר בראשית ישנם אלפי טעמים בכל מצוה ועבירה, וכל צבא מרום והעולמות העליונים תלויים בכל מעשה מצווה או עבירה רח"ל, ולא שייך שהאדם ישיג בשכל אנוש את כל עומק טעמי התורה ויסודותיה, וכפי שנאמר (שע"תו נ"ח ח) "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי", ונמצא שסוף דבר נשאר כל דיני התורה בגדר "חוק" שטעמו נעלם מאתנו. ובאמת אם היינו משיגים מהו כוח מעשינו בעולם הזה, שבכל מעשה מצווה או בונים עולמות לאין שיעור, ובכל מעשה עבירה רח"ל הורסים עולמות, אז היינו מפחדים מאוד מעבירה, והיינו רודפים אחר קיום המצוות ונזהרים מאוד בכל דקדוק מצווה, אבל הקב"ה ברא אותנו בעולם הזה באופן שלא יהא לנו מושג מה מתרחש בעולמות העליונים, [וכעין עובר במעי אמו שאין לו שום מושג על העולם הזה שמחוצה לו], כדי שיהא לנו ניסיון לבחור בטוב או ברע, ואם אנו נשתדל לצייר בעיני שכלנו מה מתרחש בעולמות העליונים על ידי כל מעשה מצווה או עבירה, הדבר יועיל לנו מאוד להיות זהירים מאוד

הנשמה נעשית "בעל מום" על ידי חטאי האדם

"ויקחו אליך פרה אדמה תמימה" (י"ט, ב'). פירש"י (בהמשך הפרשה) "תמימה על שם ישראל שהיו תמימים ונעשו בעלי מומין בחטא העגל, תבא זו ותכפר עליהם ויחזרו לתמותם" ע"כ. ומבואר בדברי רש"י, שבשעת חטא העגל נעשו ישראל "בעלי מומין", ועכשיו על ידי התיקון דפרה אדומה נעשים ישראל "תמימים", ויש ללמוד מזה דבר נורא, שבכל חטא נעשה האדם בעל מום ממש, וביאור הדברים נראה, שהנשמה הרי יונקת את מקור חיותה מדבקותה בקב"ה, וכמו שנאמר "אתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולם היום", ועל ידי החטא נפגעת נשמתו ממקור חיותה, עד שנעשית בעל מום באופן שרישום הפגם ניכר על הנשמה. וראוי לדעת שכשם שבמחלות הגוף מי שאינו שומר על גופו [להאכיל את גופו ולשמרו מכל פגע] הרי הוא נפגע לבסוף ונעשה חולה או בעל מום, ואם אינו דואג לרפאות את גופו הרי הוא נחלש והולך, כך גם בחיי הנשמה צריך האדם להיזהר ב"בריאות הנשמה" על ידי שמירת התורה וקיום המצוות, ואם הוא חוטא הרי נשמתו נפגעת

דברי מתאה על הוראת ביטול מצוות מילה בכל תקופת הקורונה במדינת צרפת

א.ה. בימים האחרונים נודע על 'מכתב תשובה' מרב אחד מהמפורסמים ביהדות החרדית בארץ הקודש, אשר נכתב לפני כמה חודשים – עם פרוץ המגיפה, ובו קבע אותו רב שיש לבטל מצוות מילה בכל צרפת למשך כל תקופת הקורונה, ובהורמא דמרן רבינו שליט"א ועפ"י בקשתו, הננו לכתוב דברי מתאה שהתבטא מרן רבינו שליט"א השבוע בעניין זה. במכתב התשובה כותב הרב הנ"ל, כי בעקבות "החלטת השלטונות בצרפת לאסור ברית מילה בצרפת, מחמת חשש הידבקות במחלה על ידי המציצה, יש לבטל לעת עתה את קיום מצוות מילה בצרפת", וכי יש לשמוע לדעת "רופאי המקום" ולא לדעת רוב הרופאים ברחבי העולם כיון ש"אין לך אלא רופאים שבארצך", והוסיף שם עוד שזהו חילול ה' למול בשעה שהשלטונות אוסרים זאת, כיון שעלול הדבר להביא לידי קולות תערומת רבה על ציבור החרדים שבקרבם יש יותר חולים מאשר בשאר חלקי האוכלוסיה, משום שהם מזלזלים בהוראת השלטונות, ועל כן יש לבטל עריכת ברית מילה בצרפת עד יעבור זעם, עכ"ל. מרן רבינו שליט"א שה'תשובה' הנ"ל באה לידו, הורה להרעיש עולם ומלואו לביטול הוראה זו מכל וכל, וביקש לפעול ולהפעיל אצל יהודי צרפת למול בניהם כדת וכדין ולא לסמוך על הוראה זו, שהרי גם לדעת הרופאים שיש סכנה במציצה, עכ"פ אפשר לעשות המילה במציצה עם שפופרת קצרה מאוד, וחס ושלום לבטל מצוות ברית מילה בעת הזאת. יצוין כי בבירור שנערך בימים האחרונים אצל השלטונות בצרפת, הוברר כי מעולם לא גזרו השלטונות לביטול מצוות

תשובת מרן רבינו שליט"א בדבר הפטנט החדש לאחיזת קצה רצועת התפילין הנקרא "אות - אווז תפילין" העשוי עור בהמה טהורה, והוא מתלבש על הרצועה, ויש בתוכו מגנט, ומשתמשים בו לתפוס את קצה הרצועה על ידי התפוס הנ"ל במקום לתחוב את קצה הרצועה תחת הכריכות:

"אני לא רואה בזה חשש עפ"י הלכה, שהעיקר שהרצועה תעמוד בחזקה ולא תישמט"

להחלטה וידיעה בעלמא שמהיום והילך בדעתו לקיים את דיני התורה, אלא צריך שיקבל על עצמו שהוא "משועבד" מעתה לעשיית רצון הבורא, והרי שעניין זה מעכב בעצם צורת היהודי, ובלא זה אין הגוי יכול להתקבל כגד צדק להסתופף בצל השכינה.

ועניין זה נוגע אצלנו מאוד, כי מי שמשוחח כרצונו על ענייני העולם וקורא בעיתונים, ורק לאחר מכן כשאין לו מה לעסוק הוא לוקח ספר קודש ולומד, הרי הוא מופקע מ"עול תורה", וכן **בבוקר אם אינו מזדרז להשכים לעבודת הבורא, ומתעצל בקימתו, הרי חסר אצלו בכל צורת היהודי שצריך לחיות מתוך "עול מלכות שמים"**.

וזוהו יסוד מצוות קריאת שמע שנצטוינו מהתורה לקרוא פעמיים ביום - "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד", כדי שנקבל על עצמינו לחיות מתוך עול מלכות שמים בכל יום ערב ובוקר, שזהו יסוד כל היהדות - לחיות מתוך קבלת עול תורה. **וזוהו חובת כל יחיד להבין שאי"ז רק "אפשרות" לבוא ללמוד בשעה הנוחה ללימוד, אלא זהו "עול" להיות משועבד לתורה ועבודת הש"ת מתוך "מסירות נפש"**, ולהתגבר בכל בוקר כארי לעבודת הבורא, ולנצל הזמן שאנו חיים בעולם הזה לחטוף בכל יום עוד תורה ומצוות, והעושה כן יראה נפלאות ממש.

שלושה מידות הנצרכות לשמירת הדת נרמזים בטהרת מי פרה עץ ארז ואיזוב ושני תולעת, (י"ט ו').

הרמז בזה נראה, שבמילי דשמיא צריך האדם להיות חזק כ"עז ארז" ולא לוותר על שמירת התורה בטהרתה ולא להתפעל ח"ו מפורצי גדר, וכן צריך גם להכניע את עצמו כ"איזוב" לגדולי הדור - ואע"פ שאינו סבור כמותם מ"מ צריך להכניע עצמו ולעשות ככל אשר יורו לו, וכן צריך גם להסכים להתבזות ולהקטין עצמו כ"שני תולעת" למען כבוד שמים.

ובשעה שבא מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל לבקש מנדיבים סיוע לישיבה, אף שביזו אותו לא הרגיש כלל שזהו ביזיון אלא נתכבד בזה, והוי מרגלא בפומיה שהקב"ה מחבב מאוד מי שמבזה עצמו למען דברי תורה, וכמו שאמרו חז"ל שהטעם שאביו של יחזקאל בן בוזי זכה לבן גדול כזה, הוא משום שביזה עצמו על דברי תורה.

כדי להשיג שייכות לתורה צריך יראת שמים

"זאת התורה אדם כי ימות באוהל", (י"ט י"ד). ופירשו חז"ל (ברכות ס"ג ע"ב) "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית את עצמו עליה". והרמב"ם (פ"ג מהלכות ת"ת ה"א) האריך בביאור הדבר וכתב וז"ל "אין דברי תורה מתקיימין במי שמרפה עצמו עליהן, ולא באלו שלומדין מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליהן ומצער גופו תמיד ולא יתן שינה לעיניו ולעפעפיו תנומה, אמרו חכמים דרך רמז, זאת התורה אדם כי ימות באהל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו באוהלי החכמים", עיי"ש. והרי מבואר, שכדי שהתורה תתקיים אצל האדם, צריך האדם 'להמית' את גופו ולא

ותמת שם מרים ותקבר שם", (כ, א'). ופירש"י (ויסודו מדברי הגמ' במו"ק כ"ח). "למה נסמכה פרשת מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה פרה אדומה מכפרת, אף מיתת צדיקים מכפרת", ע"כ. [וביאור הדמיון בין פרה אדומה למיתת צדיקים נראה, שכשם שפרה אדומה יש בכוחה לטהר טמאים לאחר שנשרפה כליל ונעשתה לאפר, כך גם הצדיקים לאחר מיתתם עדיין יש בכוחם לטהר טמאים]. אולם יש להבין למה הוקשה מיתת צדיקים ל'פרה אדומה' דווקא ולא לשאר קרבנות, והרי גם שאר קרבנות מכפרים לאחר מיתתם, ובמה נתייחדה פרה אדומה יותר משאר קרבנות.

ופירש בזה זקני בעל ההפלאה זצ"ל, שכשם שפרה אדומה יש בה שני עניינים הסותרים זה לזה, שהיא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים, כך גם מיתת צדיקים - אע"פ שמצד אחד היא מטהרת טמאים - והיינו שמכפר על הדור, מ"מ מצד שני מיתתם גם מטמאת טהורים, שהלא הצדיקים בחייהם מטהרים ומקרבים את ישראל לאביהם שבשמים, ועכשיו על ידי הסתלקותם, הרי הדבר גורם רח"ל למניעת רוח הטהרה בארץ, והרי זה בבחינת מטמא טהורים.

אמנם נראה, שמיתת צדיקים איננה מכפרת לכל אדם אלא רק למי שמתעורר לתשובה במיתת הצדיק להמשיך את דרכו ומעשיו הטובים, שכשם שפרה אדומה איננה מטהרת כל אדם בעולם אלא רק למי שטרח ובא לקבל הזאה מדמיה, כך גם מיתת צדיקים איננה מטהרת כל אדם בעולם אלא רק את מי שמקיים מצידו את השתדלותו להתחזק ממעשיו הטובים.

דברים שנאמרו על חובת התפילה בעת הזאת

נהרגו בה רבים וטובים בארץ ובחו"ל. ולהלן הבאנו תמצית הדברים שדיבר מרן רבינו שליט"א בשיחתו עם כ"ק האדמו"רים שליט"א בעניין חובת התפילה בעת הזאת: "צריכים אנו לעורר רחמי שמים מרובים. בכל הדורות היו מתפללים בעת צרה לקב"ה שירחם, ובלשון הרמב"ם (פ"א מהלכות תעניות ה"א) מבואר שצריך "לזעוק" בעת צרה ולא רק להתפלל, והצרה הגדולה שבארץ ישראל לא רואים עכשיו את התפילות, ועולם כמנהגו נוהג.

מרן הגרי"ז זצ"ל סיפר לי שלפני המלחמה כשיהודי אחד מת בפולין או בוורשא שלא כדרך הטבע (על ידי הגויים או במחלה בגיל צעיר), כולם היו רועשים על זה, וכן מבואר ברש"י על התורה (במדבר כ"א) שאפילו כשיהודי אחד בצער כולם יוצאים למלחמה כדי לעזור לו, וא"כ בעת הזאת שהרבה יהודים שרויים בצער, הרי בוודאי צריכים אנו להרבות בתפילה כדי לעזור להם להיחלץ מהמיצר, וכיון שאנו נמצאים בצרת הכלל, הרי הדבר תלוי "בציבור", וצריכים לראות התעוררות אצל כל בית ישראל בכל מקומות מושבותיהם, לזעוק ולהתחנן ולעורר רחמי שמים עד שהמגיפה תיעצר.

וזכורני שבימי המלחמה, כאשר דם יהודי נשפך כמים, לא הפסיק מו"ר זצ"ל להתפלל, [הגם שלא ידע את המצב לאשורו - כמה המצב נורא רח"ל], ותיקן שבכל יום לאחר תפילת שחרית יפתחו את ארון הקודש ויאמרו בכוונה "אבינו מלכנו" פיסקא אחר פיסקא החזן והקהל, והוא היה עומד בראש הקהל וזעוק בבקשת רחמים בבכיות ודמעות. צריכים אנו לראות איך לעצור המגיפה. מפחד אני שיאמרו שהכל מקרה, ואז הרי כתוב בפסוק (ויקרא כ"ו כ"א) "ואם תלכו עמי בקרי ולא תאבו לשמוע לי, ויספתי עליכם מכה שבע מכה כחטאותיכם". זה כבר תקופה ארוכה שהמצב קשה, אמנם דווקא בגלל שהמצב נעשה קשה כ"כ, נתעורר ונזכה במהרה לישועת ה', שהלא "אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים", וכאשר הקב"ה רואה שאנחנו תולים עינינו רק אליו הוא שולח את הישועה, וה' יעזרנו שנזכה במהרה לקיום הפסוק "המגיפה נעצרה".

א.ה. השבוע לאחר שהתרבו מקרי ההידבקות במחלת הקורונה בארץ הקודש, עורר מרן רבינו שליט"א על חובת התפילה בעת הזאת, ועל חובת הזהירות לשמור על כללי הזהירות כזהירות הרופאים, וכה היו דבריו: נמצאים אנו בעת צרה, וחובתנו לזעוק לקב"ה בתפילה על המצב. ברוך ה' יש התעוררות לשמור על כללי ההרחקות כהוראת הרופאים, אך מצד שני, עדיין צריכים התעוררות בציבור להשמיע קול זעקה לאבינו שבשמים לרחם עלינו, כי בצרה גדולה אנחנו. והגע עצמך, אם כולם מתמלאים בחרדה כשרואים מי שאינו שומר את ההרחקות, א"כ על אחת כמה וכמה צריכים להיחרד כשרואים שאין משקיעים כוחות מרובים בתפילה לביטול הגזירה, שהרי התפילה היא באמת סיבת הישועה, ומאידך כששותקים ואין מתפללים, ועולם כמנהגו נוהג, הרי זה גופא סיבת הסכנה, וכמו שנאמר (ויקרא כ"ו כ"א) "ואם תלכו עמי בקרי ולא תאבו לשמוע לי, ויספתי עליכם מכה שבע כחטאותיכם", והרי מבואר שאם לא נתעורר על ידי הצרות להבין שהכל מיד ה', אז יתגברו עלינו הצרות ה", ונמצא א"כ שעצם השתיקה היא פיקוח נפש ה". ולפנים בישראל, כששמעו על מתים בישראל היו מזדעזעים, והיום הלא מאות נפלו חללים בארץ הקודש, ורבות נפלו בחוץ לארץ, ואין אנו מתעוררים עדיין לבקש רחמים לפני הקב"ה מידי יום ביומו - שירחם עלינו כי בצרה גדולה אנחנו, וזה גופא מעמיד אותנו בסכנה ה", וראוי לכל יחיד וציבור לשפוך הלב לאבינו שבשמים באמירת אבינו מלכנו או פרקי תהלים לאחר התפילה, ואז הקב"ה יראה בעני עמו ויחיש ויושיע.

תוספת דברים שנאמרו בעניין הנ"ל בניחום אבלים אצל כ"ק האדמו"רים מתולדות אברהם יצחק ותולדות אהרן שליט"א

א.ה. במהלך ניחום אבלים שערך מרן שליט"א אצל כ"ק האדמו"רים מתו"א ותוא"י שליט"א היושבים שבעה על הסתלקות אחיהם הגה"צ רבי אהרן קאהן זצ"ל - אב"ד דברי אמונה מאנסי, אשר סתלק לבית עולמו לאחר שנחלה במחלת ה'קורונה', נסובה השיחה על חובת התפילה בתקופת המחלה הזאת שבעוה"ר

נתרם לעילוי נשמת הר"ר דוד בן הר"ר מאיר טריבץ ז"ל